

સંસ્કૃત

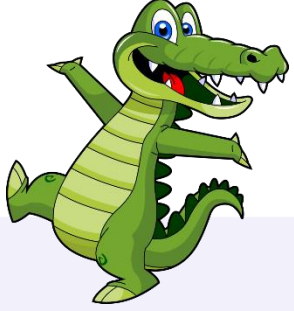
ઘોરણ-૭

દ્વિતીય સત્ર

વાર્ષિક માસવાર આયોજન

વર્ષ - ૨૦૨૪/૨૫

આવા દરેક ઘોરણના વિષયવાર આયોજન
શિક્ષણ સાગર એપ્લીકેશનમાં ઉપલબ્ધ છે.

નવેમ્બર માસનું પાઠ આયોજન

(1) પ્રહેલીકા

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

- 1.7.1 સરળ પદો, (સુભાષિતો, પ્રહેલિકા, અને ગીતો) તેમજ ટૂંકી અને સરળ ચિત્રવાર્તાઓ સંભાળીને સમજી શકશે.
- 2.7.1 સરળ પદો, (સુભાષિતો, પ્રહેલિકા, અને ગીતો) નો શુદ્ધપાઠ કરી શકશે તેમજ ટૂંકી અને સરળ ચિત્રવાર્તાઓ કહી શકશે
- 3.7.2 સરળ ખેડાક્ષર યુક્ત શબ્દો સાથેના વાક્યોનું અનુલેખન કરી શકશે.
- 4.7.5 પાઠ્યપુસ્તકના આધારે પૂછેલા સાદા પ્રશ્નોના જવાબ સંસ્કૃતમાં લખી શકશે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- ગુજરાતી ઉખાણા ઢ્વારા શરૂઆત
- સંસ્કૃતની પ્રહેલિકાનું પઠન
- પઠનમાં આવતાં નવા શબ્દોનો પરિચય
- વિદ્યાર્થીઓ સાથે પ્રશ્નોત્તરી
- પ્રવૃત્તિ : બીજી આવી પ્રહેલિકા શોધવી.

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓને ગુજરાતી ઉખાણા પૂછીશ. વિદ્યાર્થીઓ જવાબ આપશે. સંસ્કૃતના ઉખાણા (પહેલિકા) નું પઠન કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પાસે પઠન કરાવીશ. પ્રહેલિકામાં આવતા નવા શબ્દોનો પરિચય કરાવીશ. બાળકો તેનો અર્થ આત્મસાત કરે ત્યાં સુધી પુનરાવર્તન કરાવીશ. વિદ્યાર્થીઓને વિચારીને જવાબ આપશે. વિદ્યાર્થીઓને બીજી આવી પ્રહેલિકા શોધી લાવવાની પ્રવૃત્તિ કરાવી સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરોની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપશે.

પ્રવૃત્તિ / પ્રોજેક્ટ / રમત -

મૂલ્યાંકન

- સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

ડિસેમ્બર માસનું પાઠ આયોજન

(2) વાર્તાલાપ

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

- 4.7.11 ઉદાહરણ અથવા આપેલ નિર્દેશને આધારે સંસ્કૃત ભાષામાં નવા શબ્દો અને વાક્યોની રચના કરી શકશે.

1.7.3 ટૂંકી વાતચીત અને સંવાદ સંભાળીને સમજી શકશે.

2.7.2 ચિત્રો અને અભિનયનો ઉપયોગ કરીને પૂછાયેલા દૈનિક વ્યવહારના પ્રશ્નોના જવાબ શક્યતઃ સંસ્કૃતમાં આપી શકશે.

2.7.3 પરિચિત પરિચિતિમાં ટૂંકી વાતચીત અને સંવાદ કરી શકશે.

3.7.1 સાદા તથા ખેડાક્ષર યુક્ત શબ્દોનું અનુલેખન કરી શકશે.

4.7.11 ઉદાહરણ અથવા આપેલ નિર્દેશને આધારે સંસ્કૃત ભાષામાં નવા શબ્દો અને વાક્યોની રચના કરી શકશે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- ઉચ્ચારણ શુદ્ધિ સાથે સંવાદનું આદર્શ પઠન
- અઘરા શબ્દો કે ક્રિયાપદોની સમજ
- વિદ્યાર્થીઓ ઢ્વારા સંવાદોનું પઠન
- ક્રિયા સાથે પ્રશ્નોત્તરી તથા સંવાદો
- સ્વાધ્યાય ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક
- વસ્તુઓ અને તેનાં ચિત્રો

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ ઉચ્ચાર શુદ્ધિ સાથે સંવાદનું આદર્શ પઠન કરીશ. પાઠની અંદર આવતા અઘરા શબ્દોનો કે ક્રિયાપદોની સમજ આપીશ. વિદ્યાર્થીઓની બે-બેની બેડી સાથે ક્રિયા દ્વારા સંવાદનું પઠન કરાવીશ. વિવિધ વસ્તુઓનો ઉપયોગ કરી સંવાદ કરાવીશ. ક્રિયાનું નામ બોલીશ. વિદ્યાર્થીઓ ક્રિયા કરશે. સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરોની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખશે.

પ્રવૃત્તિ / પ્રોજેક્ટ / રમત - મૂલ્યાંકન

- સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

ડિસેમ્બર માસનું પાઠ આયોજન
(3) સુભાષિતાની

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

1.7.1 સરળપદો, (સુભાષિતો, પ્રહેલિકા, અને ગીતો) તેમજ ટૂંકી અને સરળ ચિત્રવાર્તાઓ સંભાળીને સમજી શકશે.

2.7.1 સરળ પદો, (સુભાષિતો, પ્રહેલિકા, અને ગીતો) નો શુદ્ધ પાઠ કરી શકશે તેમજ ટૂંકી અને સરળ ચિત્રવાર્તાઓ કહી શકશે

3.7.2 સરળ બેડાક્ષર યુક્ત શબ્દો સાથેના વાક્યોનું અનુલેખન કરી શકશે.

4.7.11 ઉદાહરણ અથવા આપેલ નિર્દેશને આધારે સંસ્કૃત ભાષામાં નવા શબ્દો અને વાક્યોની રચના કરી શકશે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- સુભાષિતોનું આદર્શ પઠન
- વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા પઠન
- સુભાષિતોમાં આવતા અપરિચિત શબ્દોની સમજ
- સુભાષિતોનું ગાન
- વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા સમુહગાન
- સુભાષિતોની સમજૂતી
- સુભાષિતોનું અનુલેખન
- સ્વાધ્યાય ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ સુભાષિતોનું આદર્શ પઠન કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા પઠન કરાવીશ. સુભાષિતોમાં આવતા અપરિચિત શબ્દોની સમજ આપીશ. વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ સુભાષિતોનું ગાન કરીશ. વિદ્યાર્થીઓને સમુહગાન કરાવીશ. સુભાષિતોમાંથી મળતાં ઉચ્ચાર વિચારો અને મૂલ્યોને સમજાવીશ. સુભાષિતોનું અનુલેખન કરાવીશ. સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરોની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખશે.

પ્રવૃત્તિ / પ્રોજેક્ટ / રમત

મૂલ્યાંકન

- સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

જાન્યુઆરી માસનું પાઠ આયોજન
(4) ધરા ગુર્જરી

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

4.7.12 કંઠસ્થ કરેલ સુભાષિત કે પદના કોઈ ભાગનું લેખન કરી શકશે

5.7.1 પાઠ્યપુસ્તકમાં સમાવિષ્ટ વિષયવસ્તુના આધારે ભારતીય સંસ્કૃતિના

સનાતન મૂલ્યો અંગે જાગૃત થશે તેમજ તેના પાલન માટે તત્પરતા કેળવશે. (દોરણ ક નીચાદી ઉપરાંત ઘૈય, વડીલો પ્રત્યેઆદર, વૈજ્ઞ

5.7.2 પાઠ્યપુસ્તકમાં સમાવિષ્ટ સુભાષિતો સુકિતઓ તેમજ શ્લોકો અંગે સભાનતા કેળવશે અને વ્યવહારમાં ઉપયોગ કરશે.

1.7.1 સરળ પદો, (સુભાષિતો, પ્રહેલિકા, અને ગીતો) તેમજ ટૂંકી અને સરળ ચિત્રવાર્તાઓ સંભાળીને સમજી શકશે.

2.7.1 સરળ પદો, (સુભાષિતો, પ્રહેલિકા, અને ગીતો) નો શુદ્ધ પાઠ કરી શકશે તેમજ ટૂંકી અને સરળ ચિત્ર વાર્તાઓ કહી શકશે

3.7.2 સરળ ખેડાક્ષર યુક્ત શબ્દો સાથેના વાક્યોનું અનુલેખન કરી શકશે.

4.7.5 પાઠ્યપુસ્તકના આધારે પૂછેલા સાદા પ્રશ્નોના જવાબ સંસ્કૃતમાં લખી શકશે.

4.7.11 ઉદાહરણ અથવા આપેલ નિર્દેશને આધારે સંસ્કૃત ભાષામાં નવા શબ્દો અને વાક્યોની રચના કરી શકશે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- શિક્ષકો દ્વારા ભાવવાહીગાન

- કાવ્યનું વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા સમુહમાં તથા વ્યક્તિગત ગાન

- અપરિચિત શબ્દોના અર્થ

- કાવ્યનો ભાવાર્થ

- અન્ય ગીતોનું ગાન (રાષ્ટ્ર ભાવના/ ગુજરાત ગૌરવ ગીતો)

- સ્વાધ્યાય ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી

શૈક્ષણિક સાધન :

-

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ કાવ્યનું ભાવવાહી આદર્શ ગાન કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ કાવ્યનું સમુહમાં ભાવવાહી ગાન કરશે. વિદ્યાર્થીઓ પાસે બે- બે ની ખેડીમાં વ્યક્તિગત ગાન કરાવીશ. અપરિચિત શબ્દોના અર્થ સમજાવી લખાવીશ. કાવ્યનો ભાવાર્થ સમજાવીશ. રાષ્ટ્રભાવના તેમજ ગુજરાતના ગૌરવને લગતાં ગીતોનું ગાન કરાવીશ. સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરોની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખશે.

પ્રવૃત્તિ / પ્રોજેક્ટ / રમત -

મૂલ્યાંકન

- કાવ્ય કંઠસ્થ કરવા જણાવીશ.

- સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

અન્યુઆરી માસનું પાઠ આયોજન

(5) યોજક તરફ દુર્લભ :

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

1.7.1 સરળ પદો, (સુભાષિતો, પ્રહેલિકા, અને ગીતો) તેમજ ટૂંકી અને સરળ ચિત્ર વાર્તાઓ સંભાળીને સમજી શકશે.

1.7.2 પરિચિત પરિચિતિમાં સદી સૂચનાઓ, આદેશો અને પ્રશ્નો સાંભળીને સમજી શકશે.

1.7.3 ટૂંકી વાતચીત અને સંવાદ સંભાળીને સમજી શકશે.

2.7.1 સરળ પદો, (સુભાષિતો, પ્રહેલિકા, અને ગીતો) નો શુદ્ધ પાઠ કરી શકશે તેમજ ટૂંકી અને સરળ ચિત્ર વાર્તાઓ કહી શકશે

4.7.3 સરળ ખેડાક્ષર યુક્ત શબ્દોનું શ્રુતલેખન કરી શકશે.

4.7.4 સરળ ખેડાક્ષર યુક્ત શબ્દો સાથેના વાક્યોનું શ્રુતલેખન કરી શકશે.

4.7.5 પાઠ્યપુસ્તકના આધારે પૂછેલા સાદા પ્રશ્નોના જવાબ સંસ્કૃતમાં લખી શકશે.

4.7.11 ઉદાહરણ અથવા આપેલ નિર્દેશને આધારે સંસ્કૃત ભાષામાં નવા શબ્દો અને વાક્યોની રચના કરી શકશે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- વાર્તા કથન
- ચિત્રવાર્તા દ્વારા વાર્તાની રજૂઆત
- અપરિચિત શબ્દોનો પરિચય
- એકમનું આદર્શ વાંચન
- વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા વારાહરતી વાંચન તથા પ્રશ્નોત્તરી
- સાદા વાક્યોનું શ્રુતલેખન
- સ્વાધ્યાય ચર્ચા અને પ્રશ્નોત્તરી

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક
- પક્ષીઓનાં ચિત્રો

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ વાર્તાનું કથન કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ શ્રવણ કરશે. ચિત્રવાર્તા દ્વારા વાર્તાની રજૂઆત કરીશ. અપરિચિત શબ્દોના પરિચય આપીશ. વિદ્યાર્થીઓ

સમક્ષ આદર્શ વાંચન કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા વાર્તાનું વારાહરતી વાંચન કરાવીશ. વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચે પરસ્પર પ્રશ્નોત્તરી કરીશ. સાદાં વાક્યોનું શ્રુતલેખન કરાવીશ. સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરોની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખશે.

પ્રવૃત્તિ / પ્રોજેક્ટ / રમત - મૂલ્યાંકન

- વાર્તા તૈયાર કરવા જણાવીશ.
- સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

જન્યુઆરી માસનું પાઠ આયોજન પુનરાવર્તન - 1

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

- સાદા, સરળ ગેય સુભાષિતો અને ગીતોનું લયબદ્ધ પઠન અને ગાન કરે.
- સાદાં અને બેડાક્ષરયુક્ત પદોવાળાં વાક્યોનું સરવર મુખવાચન કરે.
- પાઠ્ય પુસ્તક સંબંધિત સાદા પ્રશ્નોના જવાબ સંસ્કૃતમાં લખે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- પુનરાવર્તન - ૧ (એકમ ૧ થી ૬) ની ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓ સાથે પુનરાવર્તન - ૧ (એકમ ૧ થી ૬) ના પ્રશ્નોની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખશે.

પ્રવૃત્તિ / પ્રોજેક્ટ / રમત

-

મૂલ્યાંકન

- પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

ફેબ્રુઆરી માસનું પાઠ આયોજન (6) વિજ્ઞાનસ્ય ચમત્કારા :

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

- 1.7.2 પરિચિત પરિચિતિમાં સાદી સૂચનાઓ, આદેશો અને પ્રશ્નો સાંભળીને સમજી શકશે.
- 2.7.2 ચિત્રો અને અભિનયનો ઉપયોગ કરીને પૂછાયેલા દૈનિક વ્યવહારના પ્રશ્નોના જવાબ શક્યતઃ સંસ્કૃતમાં આપી શકશે.

3.7.1 સાદા તથા ખેડાક્ષર યુક્ત શબ્દોનું અનુલેખન કરી શકશે.

4.7.9 ચિત્રોના આધારે તે વસ્તુનું નામ કે ક્રિયા સંસ્કૃતમાં લખી શકશે.

4.7.11 ઉદાહરણ અથવા આપેલ નિર્દેશને આધારે સંસ્કૃત ભાષામાં નવા શબ્દો અને વાક્યોની રચના કરી શકશે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- શાળામાં રહેલ આધુનિક વસ્તુઓના પરિચય
- એકવચન તથા બહુવચનનો પરિચય
- પાઠનું આદર્શ વાંચન
- પાઠનું વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા વાંચન
- પાઠમાં આવતા વિવિધ સાધનોનો પરિચય
- સ્વાધ્યાય ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક
- મોબાઇલ ફિજ, કમ્પ્યુટર, ટી.વી., વિમાનના ચિત્રો

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓને શાળામાં રહેલ આઘૂનૂક વસ્તુઓનો પરિચય આપીશ. એક વચન તથા બહુવચન શીખવીશ. પાઠનું આદર્શ વાંચન કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પાસે વારાહરતી વાંચન કરાવીશ. પાઠમાં આવતા વિવિધ સાધનોનો પરિચય કરાવીશ. વિવિધ ચિત્રો દ્વારા વિવિધ વાક્યો બનાવી મહાવરો કરાવીશ. સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરોની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખશે.

પ્રવૃત્તિ / પ્રોજેક્ટ / રમત

મૂલ્યાંકન

- સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

માર્ચ માસનું પાઠ આયોજન

(7) સુક્તય:

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

1.7.1 સરળ પદો, (સુભાષિતો, પ્રહેલિકા, અને ગીતો) તેમજ ટૂંકી અને સરળ ચિત્રવાર્તાઓ સંભાળીને સમજી શકશે.

3.7.2 સરળ ખેડાક્ષર યુક્ત શબ્દો સાથેના વાક્યોનું અનુલેખન કરી શકશે.

4.7.12 કંઠસ્થ કરેલ સુભાષિત કે પદના કોઈ ભાગનું લેખન કરી શકશે

5.7.1 પાઠ્યપુસ્તકમાં સમાવિષ્ટ વિષયવસ્તુના આધારે ભારતીય સંસ્કૃતિના સનાતન મૂલ્યો અંગે જાગૃત થશે તેમજ તેના પાલન માટે તત્પરતા કેળવશે. (ઘોરણ કે નીચાઈ ઉપરાંત ઘૈય, વડીલો પ્રત્યે આદર, વૈજ્ઞ)

5.7.2 પાઠ્યપુસ્તકમાં સમાવિષ્ટ સુભાષિતો સૂક્તિઓ તેમજ શ્લોકો અંગે સભાનતા કેળવશે અને વ્યવહારમાં ઉપયોગ કરશે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- સૂક્તિઓનું શિક્ષણ દ્વારા લયબદ્ધ પઠન
- વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા અનુપઠન
- અપરિચિત શબ્દોની સમજ
- વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા વ્યક્તિગત પઠન
- સૂક્તિઓના અર્થની સમજૂતિ
- સુંદર અક્ષરોમાં સૂક્તિઓનું લેખન
- પ્રવૃત્તિ : સૂક્તિઓ શોધવી
- સ્વાધ્યાય ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક
- વાક્ય પટ્ટીઓ

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ સૂક્તિઓનું લયબદ્ધ પઠન કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પાસે સૂક્તિઓનું અનુપઠન કરાવીશ. સૂક્તિમાં આવતાં અપરિચિત શબ્દોના અર્થ સમજાવીશ. વિદ્યાર્થીઓ પાસે વ્યક્તિગત સૂક્તિઓનું પઠન કરાવીશ. સૂક્તિઓના અર્થની સમજૂતિ આપીશ. સુંદર અક્ષરોમાં સૂક્તિઓનું લેખન કરાવીશ. બીજી સૂક્તિઓ શોધી લાવવાની પ્રવૃત્તિ કરાવીશ. સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરોની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખશે.

મૂલ્યાંકન

- સૂક્તિઓ કંઠસ્થ કરવા જણાવીશ.
- સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

